

SADNIM KONZERVAM JE DVIGNJENA VREDNOST

Washington. — Od nedelje 17. septembra naprej je ukazal urad za kontrolo cen dvigniti vrednost v pointih onim sadnim in zelenjavnim konzervam, ki so še v racioniranju. Vrednost v točkah katerim konzervam je podvojena, nekaterim pa še bolj dvignjena.

Nova vrednost v točkah paradižnika, kanta št. 2, je bila dvignjena od 5 na 20. Vrednost v točkah breskvam, hruškam in jabolčju je poskočila od 43 točk na 80 za kanta št. 2½. Sok paradižnika je skočil od 25 na 50 točk, sok paradižnika od 6 na 20 za 18 unč kante.

Vse nove vrednosti so dvignjene v množini po 10, ker bodo odpravljeni plavi znaki kot drobšč po 1. oktobru. Do takrat se jih pa lahko rabi samo v skupini po 10 pri nakupu.

Urad za kontrolo cen je dvignil vrednost teh stvari, da odtehtajo one, ki jih je vzel urad iz racioniranja. Iz racioniranja so vzeta zdaj sledeča živila: vsi jams, jellies, fruit butters, spargli, lima fižol, koruza, grah, pečen fižol, paradižnikova poljvka, vse vrste juh in otroških živil.

Gospodinjje bodo še vedno dobivale po 50 plavih točk na mesec. Vrednosti rdečih znamk za meso, sirovo maslo in mlekarške izdelke je nespremenjena.

Mončali vojno v Evropi in potem udarili z vso silo na Japonce, je bil zaključek seje v Quebecu

Quebec, 16. sept. — Predsednik Roosevelt in premier Churchill sta zaključila konferenco v tem kanadskem mestu. Na zadnjem seji sta izjavila, da sta sporazumela v vseh točkah, ki se tičejo končati vojno v Evropi in poenotiti razbiti barbare na Pacifiku. V glavnem je bilo posvetovano, kako vpreči vso bojovno silo, ko bo enkrat osvobodjena Evropa nacistična, za splošen napad na Japonce. Na vseh vprašanih se je doseglo popoln

Ljudje so si prihranili 100 milijonov

Washington. — Od konca junija 1944 so si Američani prihranili 100 milijonov funtov in polovico tega v zadnjih 18 mesecih. Tako poročajo ameriški oddelek vlade. Ako bi tak naprej, bodo znali prihraniti Amerikancev, to je po ocenah, 115 milijonov dolarjev.

Ne odlašajte!

Nabavite si RESEDNJA DR. KERNARočite ga lahko v napredni poslovalnici. Pošljete tudi pošti, če pošljete \$5.00.

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, O.

Srnjak jim je prišel nasproti

Chardon, O. — Pierce Sperry in njegov sin Clark sta se odpeljala z avtom na lov v Kanado. Nista bila pa še na potu eno uro, ko sta z avtom zadela srnjaka, ki je tehtal 175 funtov in ga na mestu ubila. Skoda le, ker v Ohio ni še odprt lov na srne ob tem času, torej ta lovška trofeja ne šteje nič.

Ogromno število narodov se je zbralo včeraj pri Mariji Pomagaj

Tisti slovenski brezverci, ki trdijo, da vera peša, naj bi bili prišli včeraj pogledat na Providence Heights, kjer se je zbrala tisočglava množica našega naroda k verskim pobožnostim, pa bi govorili in sodili drugače. Od vseh krajev države so prišli naši ljudje, da na lep slovenski način pokažejo svojo vdanost do svoje Zaščitnice.

Jako značilen govor zlasti za te razvrne čase je imel barbertonski župnik, Rev. Matija Jager, ki je v krepkih besedah poudarjal nevarnost komunizma za krščanstvo. Rekel je, da nekateri mislijo, da sovjetska vlada morda popuša v svojem preganjanju krščanstva, ker ima s tem namene v svojo korist. "Zapomnite pa si," je vehementno poudarjal govornik, "da če bi sovjetska vlada res postala manj sovražna veri, slovenski komunisti ne bodo v tem popustili nikoli, ker njih boj je v glavnem maso proti veri."

Iz raznih naselbin

Devoto, Argentina. — Dne 28. junija je umrl Viktor Zlobec, star 42 let in doma iz Kranjske vasi pri Komnu na Primorskem. Sem je prišel pred 18 leti in ves čas je bil aktiven družbenik. Tukaj zapuša ženo in dva sinova, v starem kraju pa dva brata in pet sester.

Paonia, Colo. — Viktor Kojlič je bil dne 2. sept. brzojavno obveščen, da je bil njegov sin Frank D. Koklič ranjen v bitki z Japonci na otoku Tinianu.

Milwaukee, Wis. — Dne 4. avgusta je umrla Tereza Koščak, stara 69 let, rojena na Dolenjskem. Podlegla je srčni hibi. Tukaj zapuša sestro Anno Markele, v Clevelandu pa sestro Mary Kočevar.

Arma, Kans. — Tukaj je po dvomesečni bolezni umrl Joseph Gorenc. Bil je operiran na želcu, kar pa mu ni pomagalo. Doma je bil iz Biške vasi pri Mirni peči na Dolenjskem, star 55 let. V Ameriki je bil od leta 1907, ves čas v Kansasu. Zapuša ženo, dva sinova, hčer in sestro, por. Parkel v Willardu, Wis., v stari domovini pa dve sestri in brata, če so še živi.

Indianapolis, Ind. — Dne 29. avg. je tukaj za srčno hibo umrl Anton Urbančič, doma od St. Petra na Krasu. Zapuša ženo, tri sinove (pri vojaki), eno hčer, dva brata in sestro, vsi v Indianapolisu, v starem kraju pa dva brata.

Novo blago za civiliste bomo dobili ta mesec

Washington. — Proti koncu tega meseca bodo dobili odjemalci že nekaj aluminaste posode na trgu. S polno produkcijo bodo začele tovarne pa enkrat proti koncu tega leta.

Urad za vojno produkcijo že razdeljuje potrebni material med industrije, da bodo lahko začeli izdelavo. Kadar urad za vojno produkcijo odobri prošnjo za material, mora odobriti prošnjo še komisija za delovno silo, ki določi, če radi tega ne bo trpela vojna industrija.

Peči za premog in drva ne bodo racionirane

Washington. — Urad za vojno produkcijo in urad za kontrolo cen naznanjata, da bosta vzela s 15. oktobrom iz racioniranja peči za premog in drva in sicer take, ki se rabijo za kuho in gretje.

Racioniranje peči za olje in plin ostane pa še nadalje v veljavi, ker teh peči ni dovolj v zalogi, da bi se jih lahko začelo prodajati brez restrikcij. Peči na premog in drva je bilo pa s 1. avgustom letos v skladiščih več kot ob istem času lansko leto.

Enajsta obletnica

V torek ob 8:15 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnega Johna Widervol v spomin 11. obletnice njegove smrti.

Zračne čete zaveznikov se vsipljejo na Holandsko

Dewey je na potu v Kalifornijo po glasove

New York. — V sredo bo predsedniški kandidat Dewey invadiriral Kalifornijo, ki bo morda odločevala v letošnjih predsedniških volitvah. Kakor stoji stvari danes bo Kalifornija zelo trd oreh za republikance. Se v avgustu je poskusno glasovanje v Kaliforniji pokazalo, da ima Roosevelt 53% glasov, ki se je pa zadnji teden povišalo celo na 55%.

Dobre novice s fronte in pa zadnji obisk Kalifornije daje Rooseveltu vedno večjo oporo. Guverner Dewey bo skušal izpeljati Kalifornijo iz demokratskega tabora v dveh govorih. Enega bo imel v sredo v San Franciscu, enega pa v četrtku v Los Angelesu.

Dewey bo šel od tam v Oklahomo, kjer ima Roosevelt zdaj nekaj malega večine.

Vlada jih ima več kot 3,000,000 v službi

Washington. — Senator Byrd, demokrat iz Virginije, je zatrdil, da je naraslo število vladnih uslužbencev v juliju na 3,122,965. Ako bi stali po štirje v vrsti, po vojaškem redu, bi segala vrsta od Washingtona do New Yorka. V tem številu pa ni vseh 252,978 vladnih uslužbencev, ki se nahajajo zunaj mej Zed. držav, je rekel senator.

Gazolina bo več po padcu Nemčije, toda...

Washington. — Vladni uradniki izjavljajo, da racioniranje gazolina ne bo olajšano, dokler se ne bo zrušila Nemčija. Potem bo več gazolina in prvi, ki ga bodo dobili več, bodo truki in busi. Zatem pridejo na vrsto oni, ki imajo karte "B," ki ga zdaj ne dobe dovolj.

V bolnišnico

Joe Sedej, 713 E. 160. St. je bil odpeljan v Huron Rd. bolnišnico, kjer se je moral podvreči operaciji. Obiski začasno še niso dovoljeni.

Iz bolnišnice

Frances Perušek, 1005 E. 185. St. se je vrnila iz bolnišnice. Tem potom se želi zahvaliti prijateljem za obiske in darila.

Razne vesti od naših borcev v službi Strica Sama

Časopisje poroča, kako so trije Clevelandčani pomagali razbiti francosko bojno ladjo Strasbourg, ki je z drugo pomorsko silo bruhala izstrelke na invazijske čete v pristanišču Toulon, južna Francija. Ameriška zračna flotila je prihrumela nad to bojno ladjo in druge ter z dobro pomejenimi bombami poškodovale ladje tako, da so morale njih baterije utihniti.

Med drugimi so bili pri napadu Clevelandčani nadporočnik Frank R. Jakšič, sin Mr. in Mrs. Frank M. Jakšič, 6111 St. Clair Ave., T/Sgt. Kently in T/Sgt. Jacobson.

Poročnik Jakšič je napravil že več kot 60 misij oziroma napadov nad sovražno deželo ter je prejel za svoje izredno hrabrost, hladnokrvnost in preudarnost več odlikovanj. Pridelejen je ameriški zračni sili v Sredozemlju.

Med drugimi, ki jih je rešila obrežna straža s tovornega parnika Thomas Tracy, ki se je v viharju prelomil na dvojce, je bil tudi mornar Frank Mah, star 19 let, sin Mrs. Mary Martich iz 16011 Holmes Ave. Mah je bil pridelen parniku komaj en mesec. K mornarici je bil vzet v avgustu 1943.

Na kratek dopust je prišel Joseph Grdina, sin Mr. in Mrs. Anton Grdina, 1053 E. 62. St. Joe služi pri zdravniškem oddelku v taborišču Berkeley, Texas. Močno tesaško sonce ga je opalilo, da je kaj. Doma bo ostal do 23. sept.

Mrs. Frank Perme, 668 E. 159. St. je naročila Ameriško Domovino za S/Sgt. Mike Perme, ki služi pri inženirjih onstran Atlantika.

Mrs. Agnes Grebenc, 1127 Norwood Rd., je naročila Ameriško Domovino za Franka Grebenc na naslov: Frank H. Grebenc, S 2/C, AATD Pool Brks, 7-203, Camp Bedilion, Port Hueneme, Calif.

HITLER UPA, DA SE BO VZDRŽAL ŠE ČEZ ZIMO

London. — Kljub temu, da je jasno, da je Nemčija zgubila vojno, pa upa Hitler s svojimi naciji vzdržati čez zimo ter tekom zime tako obmetavati London in druga mesta z letetičnimi bombami, da bodo zavezniški spomladini radi dali boljše mirovne pogoje.

Naciji računajo na to, da lahko spuščajo te bombe v vsakem vremenu, dočim zavezniški bombniki v zimskem vremenu ne morejo v zrak. Povod za to daje dejstvo, da hite Nemci kar naprej izdelovati letetične bombe, vprav so zavezniške armade presle že na nemško ozemlje.

Hitler baje išče miru z Rusijo, Japonci pa z Anglijo in Ameriko

London. — Govorice, ki nimajo potrdila uradnih krogov, vedo povedati, da je Hitler naprosil japonskega poslanika v Berlinu, naj pomaga doseči premirje z Rusijo. Te govorce so se začele v Stockholmu.

Japonski ambasador Ošima je bil baje tri dni pri Hitlerju in da se je vrtel razgovor samo o premirju z Rusijo.

V Nemčiji se pa širijo govorce, da so Japonci naprosili Rusijo, naj posreduje za premirje z Zed. državami in Anglijo.

V bolnišnico

Joe Sedej, 713 E. 160. St. je bil odpeljan v Huron Rd. bolnišnico, kjer se je moral podvreči operaciji. Obiski začasno še niso dovoljeni.

Iz bolnišnice

Frances Perušek, 1005 E. 185. St. se je vrnila iz bolnišnice. Tem potom se želi zahvaliti prijateljem za obiske in darila.

Eisenhower ima namen obiti Siegfried črto v pogonu na Berlin. Nemška armada v južni Franciji se je podala Amerikancem.

London, 17. sept. — General Eisenhower je poslal več kot 1,000 transportnih letal in jadralkov na Holandsko, kjer so spustili na tla ameriške, angleške in poljske parašutarje. Eisenhower ima s tem očitno namen, da obide na severu Siegfried črto in od tam udari na Berlin. Ameriške čete so pregnale Nemce že iz več nizozemskih mest blizu nemške meje.

Dočim zavezniški gl. stan ne poroča, kje ravno so parašutarji pristali, pa poročajo Nemci, da so se spustili na tla 12 milj od kraja, kjer se končuje Siegfried linija na severu.

Istočasno je pa 2. angleška armada udarila južno od tega kraja proti nemški meji.

Najvažnejše v tej novi ofenzivi je padec mesta Nijmegen, ki leži ob reki Reni in samo šest milj od nemške meje. Od tukaj do Berlina je samo 315 milj.

Nemci poročajo, da so se zavezniški parašutarji spustili na tla na obeh bregovih Rene. Nemci tudi priznavajo, da so si zavezniški že ustvarili prehod čez Reno.

Prva ameriška armada prodira skozi prehod v Siegfried liniji in je oddaljena samo 26 milj od važnega nemškega mesta Kolina ob Reni.

Vzhodno od Aachena, kjer so ameriške čete že na nemškem ozemlju, pošilja nemško poveljstvo val za valom pehoto v boj. Amerikanci jih kosijo kot travnate bilke in pred nemškimi pozicijami so celi kupi padlih Nemcev.

Beaugency, Francija. — Nemška izgubljena armada 20,000 mož, ki ji je bila odrezana pot iz južne Francije, se je v soboto podala 9. ameriški armadi. Nemški general Erich Elsner je vodil to armado proti domu prav od španske meje, toda Amerikanci so Nemcem odrezali pot domov, kot sta se strnili 3. in 7. ameriška armada, ena prodirajoč vzhodno od Pariza, ena severno od Sredozemlja.

Dasi so Nemci videli, da so v pasti in da je njih usoda zapечатena, niso hoteli položiti orožja, dokler ni armade prevzelo ameriško poveljstvo in zagotovili Nemcem popolnoma varnost vojnih ujetnikov.

General Elsner se je podal s svojo armado ameriškem generalnemu majorju Robertu Macconu ter mu izročili svoj samokres.

Pomagajte Ameriki, kupujte vojne bonde in znamke.

Tedenski koledar za racioniranje

KONZERVE — Plave znamke od A-8 do Z-8 in A-5 do L-5 iz knjige 4, vsaka za 10 točk, so v veljavi zdaj. Plavi znaki (tokens) bodo v veljavi samo do 30. sept.

MESO, sirovo maslo, sir itd. — Rdeče znamke A-8 do Z-8 ter A-5 do G-5 iz knjige 4, vsaka za 10 točk, so v veljavi zdaj.

SLADKOR — Znamke 30, 31, 32 in 33 iz knjige 4 so v veljavi zdaj. Znamka 40 za prezerviranje je veljavna do 28. febr. 1945.

ČEVLJI — Znamki 1 in 2 iz knjige 3 sta veljavni do preklica.

GAZOLIN — Kuponi 12 iz knjige A so veljavni do četrtka. Od petka pa do 21. decembra bodo veljavni kuponi 13, vsaka za galone gazolina. B-3 in C-3, B-4 in C-4, B-5 in C-5, dokler jih imate kaj. Vsak teh je veljaven za 5 galona gazolina.

KOLESA — Avtnih koles ni treba dati pregledati, dokler ne potrebujete novih. Komercialna vozila jih morajo dati pregledati vsakih 5,000 milj ali na vsakih 6 mesecev, kar pride prej.

KURIVNO OLJE — Kuponi periode 4 in 5 so veljavni do 31. avg. 1945.

NOVI GROBOVI

Anton Gržinčič

V soboto večer ob 11:20 je umrl v Glenville bolnišnici Anton Gržinčič, star 60 let. Stanoval je na 970 E. 207. St. Doma je bil iz sela Klana blizu Reke, odkoder je prišel v Ameriško pred 32 leti. Tukaj zapuša sina Johna in brata Jerome. Bil je član društva Dom št. 6 SDZ in kluba Ljubljana. Pogreb bo v sredo jutraj ob 8:15 iz Svetkovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Kristine in na Kalvarijo.

John Zaletel, Jr.

Po dolgi bolezni je umrl John Zaletel, Jr. star 37 let. Rojen je bil v Clevelandu, stanujoč na 6620 St. Clair Ave. Tukaj zapuša soprogo Mary roj. Korosec, sinova Johna in Roberta, očeta Johna, brate: Victorja, Stanleya, Edwarda in sestro Edith Saloman. Bil je član Jugoslav Camp 293 WOW. Pogreb bo v torek jutraj ob devetih iz Zakraskovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo.

Mike Narančič

V soboto jutraj ob 5:30 je umrl Mike Narančič, rodom iz Srbije, stanujoč na 1379 E. 33. St. Star je bil 51 let. Zapuša soprogo Ano, Po pokliu je bil livar in je delal 21 let v Arth Press Aluminum & Casting Co. Zapuša tudi hčere Julijo, Mary in Ano ter sina Emila, ki služi v ramadi na Pacifiku. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Save v sredo ob eni popoldne.

Naj vsi ti prerano umrli počivajo v miru, preostali naše sozljaje.

Za Lauschetovo kampanjo

Jery Zupec, 153 — 17th St. Barberton, O., nam je poslal 55 za Lauschetovo kampanjo, John Prusničk iz 664 E. 160. St. je pa tudi prispeval en petak. Pravlepa hvala obema!

Dobrodošla!

Mr. in Mrs. Cyril Stanonik, ki sta živela v Denverju, Colo. sta prišla zopet nazaj v Cleveland ter bosta stanovala na 1158 E. 61. St.

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVO, Editor)

Henderson 6625

Cleveland 3, Ohio

1117 St. Clair Ave.

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland, po pošti, četrt leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po razpisalci: Celotno leto \$6.50, pol leta \$3.50.
četrt leta \$2.00

Posamezna številka 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$6.50 per year. Cleveland, by mail, \$7.50 per year.
U. S. and Canada, \$3.50 for 6 months. Cleveland, by mail, \$4.00 for 6 months.
U. S. and Canada, \$2.00 for 3 months. Cleveland, by mail, \$2.25 for 3 months.
Cleveland and Euclid by Carrier \$6.50 per year; \$3.50 for 6 months.
\$2.00 for 3 months.
Single copies 3 cents

Entered as second-class matter January 5th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

-88

No. 218

Mon., Sept. 17, 1944

Sidney Hillman

V tem času dosti slišimo o delavskem voditelju Sidney Hillmanu in bo morda čitatelje zanimalo, če nekaj več povemo o njem.

Sidney Hillman je načelnik odbora za politično akcijo, ki je last CIO in ki namerava zbrati za izvolitev predsednika Roosevelta \$5,000,000, to je z asessmentom po \$1.00 od vsakega delavca, ki spada v CIO.

"The Labor Union," glasilo Ameriške delavske federacije, slika Hillmana takole:

"Ako bo odbor za politično akcijo (Hillman) uspel v novembru in izvolil predsednika Roosevelta za 4. termin, potem bo postal Mr. Hillman najmočnejši delavski voditelj v Washingtonu v prihodnjih štirih letih. Zato bo prav, da tega stremivca po oblasti nekoliko opišemo, da bodo ljudje videli, kdo je ta sila, ki se je nenadoma pojavila v demokratiški stranki.

Ameriško organizirano delavstvo dobro pozna Hillmana in spomini nanj niso nič kaj prijetni. V unijskih krogih, kjer je Hillman začel graditi svojo kariero, je poznan kot razdirač unijskega gibanja. Znan je kot človek, ki je 30 let vodil borbo proti Ameriški delavski federaciji.

Rooseveltova zmaga v novembru bi postavila Hillmana v pozicijo, odkoder bi začel brezobzirno z delom — da razcepi ameriški narod v sovražne skupine. Ako bo kdo zmalaj za glavo nad temi besedami, naj pogleda rekord tega moža, ki je postal prvi pribojnik predsednika Roosevelta.

Sidney Hillman je bil rojen na Litvinskem, ki je bila tedaj del Rusije, leta 1887. Prvih 20 let je preživel v Rusiji, kjer se je udeležil revolucionarnega gibanja, iz katerega se je pozneje rodila komunistična stranka.

V Ameriko se je izselil leta 1907 in sicer je prišel v Chicago, kjer je dobil delo v oblačilni industriji. Leta 1910 je postal član unije oblačilnih delavcev, ki so bili del Ameriške delavske federacije. Takoj je pokazal svojo razdiralno zmoglost.

Leta 1914 je hotel Hillman dobiti oblast na konvenciji oblačilne unije. Ker se mu to ni posrečilo, je izpeljal svoje pristaje iz federacije ter organiziral svojo unijo, kjer je bil izvoljen predsednikom.

Drugič se je izkazal leta 1918, ko je prej nasprotoval, da bi stopile Zed. države v prvo svetovno vojno, izvedel s pomočjo socialistov in komunistov več nasilnih stavk. Hotel je organizirati več unij v oblačilni industriji, ki naj bi se združile v federacijo kot tekmovalka Ameriški delavski federaciji. To se mu je izšlo, čeprav je potrošil mnogo denarja iz blagajn delavcev.

Leta 1921 je Sidney Hillman obiskal Moskvo. Slučajno (!) sta bila prav takrat tam tudi William Z. Foster, večkratni predsedniški kandidat ameriške komunistične stranke in pa Earl Browder, generalni tajnik ameriške komunistične stranke. Čudno, kaj ne, kako so se mogli vsi trije hkrati sniti v Moskvi! Bili so v avdijenci pri Leninu, ki jim je svetloval, naj gredo na delo in naj izpeljejo Ameriško delavsko federacijo v komunizem. Takrat je Hillman pristal na načrt, toda pozneje se je sprl s komunisti, ker so hoteli biti menda vsi na prvem mestu in načrt je padel v vodo.

Zatem je bil Hillman več let miren.

Toda, ko je prišel leta 1933 na krmilo novi deal, je dobil Hillman mnogo podpore v Washingtonu in s pritiskom od strani administracije se mu je posrečilo pripeljati unijo oblačilnih delavcev v Ameriško delavsko federacijo. Federacija se je kmalu tega pokesala. Komaj je bil dobro v federaciji, že je začel s svojim razdiralnim programom.

Komaj je bil pri federaciji eno leto, je že vodil leta 1935 revolto na konvenciji AFL, česar posledica je bilo rojstvo — CIO. Hillman je izdelal vse načrte za razkol v uniji. Tisti, ki so mu sledili, so bili menda prepričani, da je to samo v korist ameriškemu delavskemu gibanju. Toda za Hillmana je bila CIO samo lestva, po kateri bo plezal do oblasti. Po 21 letih boja je postal vodja delavske organizacije, ki je začela v industriji tekmovali z A. F. of L.

Kot velik ljubljeneček novega dela je dobil Hillman od predsednika Roosevelta imenovanje v koncil narodne obrambe v delavski diviziji. Od tukaj je leta 1941 skočil kot sodirektor v uradu za produkcijo z generalom Knudsenom. Toda kmalu je pokazal svojo namero po oblasti, kar je povzročilo veliko nevoljo med organiziranim delavstvom. Predsednik Roosevelt je bil prisiljen, da ga je odstavil od važne pozicije in mu dal samo neznatno delo v uradu za vojno produkcijo.

Toda Hillman si je znal hitro pomagati in zopet je našel milost v očeh predsednika, ko je začel javno propagirati za njegov četrti termin. V juliju lanskega leta je Hillman pregovoril izvršni odbor CIO, da je ustanovil odbor za politično akcijo, postavil Hillmana za načelnika in Mr. Roosevelt je imel takoj organizirano močno propagandno telo. Potem je imel njegovo prvo delo, da se je združil s komunisti v državni New York in jim pomagal dobiti v roke Ameriško delavsko stranko. Po 20 letih so postali Hillman, Foster in Browder zopet lepi prijatelji. Posledica tega je bil razdor v Ameriški delavski stranki. Anti komunisti so jo zapustili in organizirali svojo stranko — Liberalno stranko.

Hillman pa je ostal vodja komunističnega elementa v stari stranki.

To je preteklost moža, ki je postal zdaj prvi glasnik demokratske stranke in desna roka predsednika Roosevelta. V tej deželi ni kazal vseskozi drugega kot poklic za razdiranje, kjer je bila kaka ovira za njegov pohod do moči. Ako je Hillman do koga kazal zvestobo, jo je vseskozi do svoje domovine Rusije. Ko je leta 1921 obiskal Moskvo, ga je uradno glasilo boljševikov, Pravda, javno pozdravila kot "tovariša" Hillmana. Ostal je "tovariš" naprej in tekem povojne periode, ko bodo morda nastale razne mednarodne krize, bo Satlin potreboval pri predsedniku moža, ki se je v preteklosti izkazal kot mojstra-razdirača in nihče bi ne bil boljši za to delo kot — Sidney Hillman.

BESEDA IZ NARODA**Netočno poročilo**

Enolično življenje nam postane čestokrat mučno in pustno. Želimo si spremembe, kajti ta nas poživlja, vlije v nas novih upov in moči.

V nedeljo 27. avgusta sem se za izpremo podal v sosednjo faro Marije Vnebovzete k službi božji. Namen moj je bil za ta dan, postati iz mehkega Dolenjca trdi Notranjec.

Tako ljubko je bilo in domače v cerkvi Marije Vnebovzete. Lepa vzpodbudna pridiga Rev. Čelesnika harmonično petje meni še vedno ljube Ilirije, akordi orgel ob spremljevanju Mr. Rakarja — vse to me je zazibalo v preteklost. Vprašal sem se, ali se farani te župnije zavedajo vseh teh dobrin?

Ko se je približalo spremeni navšjega dejanja sv. maše, je moj pogled obstal na vojaku pod korom z našivom "Italy" na levem rokavu. Neprijetno me je dirnil ta našiv, raztresenost je zmagala nad zbranostjo. Zaključek sv. maše je bil zame vse prej kot pa v mislih z Bogom.

Kot napovedano se je sv. maša za vojake pričela ob 11. uri. Fantje ujetniki so zasedli sprednje klopi. Tisoč misli je rojilo po moji glavi ob pogledu na te fante. Moj duh je splaval tja v sončno Italijo, kjer sem pred 25 leti imel to "čast," da so me nazivali "vojni ujetnik." Globok vdih se mi je izvil iz globine srca: "Kako širokogrudna si Amerika! Kako lepo ravnaš s tistimi, ki so bili še nedolgo (čeprav proti svoji volji) tvoji sovražniki. Daš jim priliko, da daleč proč od svoje rojstne domovine čujejo lepo nabožno slovensko pesem, slovensko pridigo, katere niti doma niso čuli."

Lepo ubrano potrkavanje zvonov je dalo svečanosti še lepši vtis. Nekateri izmed njih so bili celo tako srečni, da so prejeli zakrament svete pokore ter v presveti eharistiji zadobili novega zdravlja in moči. Duševni užitek so neprecenljivi, samo v območju cerkvenih obredov jih zamoremo biti deležni. O srečni fantje, ki vas je mogočni orel združenih držav sprejel pod svoje okrilje in skril v senco svojih peroti.

Za časa 13 mesečnega bivanja v Italiji nisem bil deležen nikakšnega družabnega razvedrila. Edino tolažbo smo dobili od vojnega kurata Franceta Kulovca, ki je bil žal prva vojna žrtev, ko so Hitlerjeve horde udrle v Jugoslavijo. Kadar je on prišel v naše taborišče, ki se je nahajalo blizu Verone, kjer nas je bilo krog 60,000 Jugoslovancev, smo se strnili krog njega. Pokojni g. Kulovec nas je vedno tolažil z besedo mi: "Le zaupanje imejte fantje v boljšo bodočnost, za dežjem vedno še lepše sonce posije..."

Kakšna razlika med vojnimi ujetniki v Italiji na eni strani in v Ameriki na drugi strani. Kljub vsem ugodnostim, ki jih uživajo ti ujetniki, jim nisem niti malo zavist. Vsi ti ujetniki se bodo, četudi nekateri neradi ločili od Amerike. Ali mislite, da ne bodo ti ujetniki, ti fantje, odnesli lepš spominov iz Amerike, katerih se bodo spominjali in spoštljivo govorili o Ameriki še na večer svojega življenja.

Italijanske ujetnike jugoslovanskega pokolenja jih imenuje poročevalec Ameriške Domovine. Ne bom trdil, da to ni resnica, za moj okus se pač lepši čuje izraz stolovratelja programa v SDD, ko je slovenske fante predstavil rekoč: "Tukaj vidite naš slovenski Kras..."

Z veliko težavo sem se prirnil do Bruno Marušiča, mu prožil roko rekoč: "Nisem iz vaših krajev doma, a vem za Hrašče dobro. — Za me je to dovolj, da si Slovenec. Leta 1915 sem stanoval šest tednov v Hraščah v hiši pod klancem, ko prideš iz Postojne. Ali je pri fari v Hrenovcih še za organista tista žena z veliko golšo?" — "Še vedno," mi je odgovoril.

Med tem pa je nastopil pevske zbor Slovan s pesmijo: Naj čuje zemlja in nebo, Kar dan's pobratimi pojo. Navdušen fant je postal pozoren ter dejal: "Lepo petje, slovenskega petja nisem slišal že štiri leta. Celotno doma sem ga čul samo potom ljubljanske radio postaje. Italijani nam niso pustili pet." In ta blagi fant mora nositi našiv "Italy." O, ti ironija vojske, kako kruta si!

Posloviti pa se od tega fanta nisem mogel, kajti v času, ko sem zapuščal dvorano, je stal on sredi dvorane obkrožen od kakih 16 slovenskih krasotic. Nisem mu hotel kratiti nedolžnega veselja. Ako bi bilo mene pred 25 leti v Italiji zabavalo 16 krasotic, bi bil ob pamet in morda celo ob glavo.

Poročevalec "E" je v ponedeljek 28. avgusta poročal: "Takoj po sv. maši v cerkvi sv. Marije, na Holmes Rve., se je fantje pripeljal v S. D. Dom." Slovenska cerkev v Collinwoodu se s polnim imenom imenuje — cerkev Marije Vnebovzete in ne cerkev sv. Marije. Sv. maša je vsako nedeljo sedem. Vsako nedeljo ob 11. uri je sv. maša za vse one, ki se nahajajo v službi za obrambo naše domovine. Toliko v pojasnilo poročevalcu "E."

Iz poročila je razvidno, da mu je bilo zelo mučno, ko je moral v svojem poročilu imenovati tudi cerkev. Mogoče poročevalcu "E" ni znano, da je bil glavni smoter kapitana Younga, poveljnika taborišča, kjer se slovenski ujetniki nahajajo, da prisostvujejo sv. maši, kjer se prepeva slovenske pesmi, razlaga evangelij ter pridiga v jeziku, ki je tem fantom ljub in svet. Tudi za zakrament svete pokore je bilo poskrbljeno, radi važnega za držko se niso mogli vsi poslužiti te prilike.

Ali je poročevalcu "E" znano, da je bil ob prihodu fantov v naselbino kapitan Young v avdijenci pri msgr. Hribarju ter še enkrat ponovil določbe, ki se tičejo vojnih ujetnikov ob takih prilikah. Le škoda, da ni poročevalec "E" slišal tudi govora msgr. Hribarja, ki ga je imel ta dan. Kot že večkrat poprej, se je msgr. Hribar tudi ta dan kaj pshalno izrazil o Rusih. On je resnični prvi prijatelj ruskega naroda, nikakor pa ne ruskega boljševizma.

Zelo netakten pa je poročevalec "E" v tem, ker neče priznati, da so bili ti fantje gostje collinwoodske naselbine po zašlugi msgr. Hribarja. Razume se samo po sebi, da ima pri tem velike zasluge g. A. Ipavec, ker on je bil prvi, ki je te fante obiskal, potem dal oklic v Ameriško Domovino, da so fantje dobili mašne knjige in list Ameriške Domovine, a fantov iz taborišča pa on ni mogel dobiti. V dosego tega namena se je obrnil na msgr. Hribarja in le potom slovenskega katoliškega duhovnika je bil fantom omogočen obisk collinwoodske naselbine.

Pri reviziji knjig Slovenske zadrzne zveze je član nadzorne odbora hitel zatrjevati, da je Slovenski delavski dom izposloval fantom obiski. Zadrzni tajnik mu je na kratko pojasnil, da je to zaslugi msgr. Hribarja. Nekdo, ki je tudi zelo aktiven v naprednih vrstah, se je pokazal celega moža, ko je rekel: "Vera je pripomogla, da so fantje danes naši gostje." Težko je dati priznanje nasprotniku, zato pa je tem bolj cenjeno, ko pride priznanje od tam, ko se ga niti neadejamo ne. Hvala John za možato priznanje.

Kako človek daleč zabrede ako se da voditi svoji nestrpnosti, je videti iz tega, da da javnosti rajši netočno poročilo, kot bi dal zaslužno priznanje katoliškemu duhovniku, kar je stoliš poročevalec "Enakopravnosti."

Frank Kovačič

Pojdite v Washington

V današnjih dneh ljudje potujejo na vse strani. Sicer je v teh časih vojne precej potovanje zadržano, kakor hitro se bo pa vojna končala, bo potovanje zopet zaživelo še s podvojeno silo. Naj v ta namen mimogrede opomnim rojake, na važen kraj, katerega je dolžan tako rekoč, vsak ameriški državljani ga obiskati, to je kapitol Zed. držav Washington. Ni ga mogoče opisati v samo nekaj kolonah časopisa. To je tako obsežno mesto znamenitih in zgodovinskih stvari, da bi bilo vredno napisati knjigo o tej znameniti prestolici Zed. držav. Kdor je že preskrbljen za vsakdanji kruh, to se reče, da mu ni treba več skrbeti za vsakdanji kruh, tak človek naj bi se preselil kam blizu tega kapitola in tam do smrti ostal. Tak človek bi imel za vse njegovo življenje dovolj, da bi premišljeval o zgodovini Zed. držav in o tem, kar je vse v tej državi zapodanega, v različnih spomenikih in stavbah, v izložbah, ki so tako zgodovinske. Dalje tu zborujejo: kongres, senat in drugi, so tudi drugi uradi, kjer se odločujejo najbolj važne zadeve vseh naših milijonov Amerikancev itd.

Washington je tako znamenito mesto, da je potrebno za vsakega, ki se nahaja tukaj v Ameriki, da ga ne samo enkrat ogleda in preštudira marveč večkrat, potem še le bo človek dobil več pojma o pomenu ameriškega državljanstva in pa o ponosu, kaj velja biti ameriški državljani.

Pa še druga stvar se nahaja v Washingtonu, ki je vredna, da jo vidi slednji rojak, to je ustanova franciskanov "Holy Land" semenišče, ki je docela posnetek iz sv. dežele onih krajev, katero leta in leta hodijo obiskovati romarji, tje, kjer se je Kristus rodil, učil, trpel in umrl. Kakor zgoraj rečeno, so vse te stvari posnetek od onih krajev svetišč, op sličnosti, velikosti, do cela po natančni meri in vsej enakosti, kakor se nahajajo v sveti deželi. Vse to je radi tega, da tisti, kateri želijo te kraje videti in ne morejo potovati v sveto deželo, vidijo isto, natančno podobno kraje v velikem svetišču v Washingtonu, ki se imenuje svetišče dežele: "Holy Land." V večjih skupinah prihajajo tje romarji, katere vodi sprevoznik in jim razlaga o pomenu svetišča in o stankih svetnikov, ki so bili za vero prešli svojo kri. Vse to se vidi pod streho velikanskega svetišča tam v spodnjih prostori-

h globoko, kakor v katakombah. S svetim spoštovanjem sledi romar voditeljem in zamisljen gleda v duhu v tiste kraje in čase, ko se je vse to tudi v resnici godilo.

Poleg tega so pa zunaj tega velikega poslopja neznansko lep vrt ali vrtovi, ki so jih zamislili največji umetniki, ti vrtovi so vredni občudovanja. Krasen užitek se nudi obiskovalcu tega znamenitega kraja. Kdorkoli kdaj potuje, naj ne zamudi videti tudi tega, ker mu ne bo žal. Ko se bo vračal se mu zdelo, da se vrača bogat v znanju in dobro se bo počutil da je videl to čudovito delo, kot posnetek iz svetih krajev, kjer se je rodil, živel in trpel naš Odrašenik. Tak je ta znameniti Washington.

Anthony Grdina.

O Sansovi konvenciji

Piše Jože Grdina

(Nadaljevanje)

Ko se je napadlo Nediča in so bile razposlane po raznih redakcijah slike o justifikacijah nad Srbi v Beogradu, je urad Elmer Davisa, ko je razposlal te slike, povedal, da so to Nedičeva zvestava; slike ste lahko videli. Ampak Srbi so se pa izkazali, kako so možati. Ko so to videli, so kaj hitro ugotovili, da je enostavna laž in da so te slike tiste, ki predstavljajo nacijski teror, katerega so povzročili Nemci, ki je bil Nedič še nekaj jetnik. Takoj, ko so stvar točno ugotovili so se obrnili naravnost na Elmer Davisa, mu dokazali in Elmer Davis je priznal in se na zahtevo Srbov tudi opravičil. Tako Srb a naš Slovenec je pa tajo podel da se nad tem zgraža.

Nedavno smo imeli v Clevelandu slovenske ujetnike iz Italije; zelo lepo se jih je sprejelo kakor kake visoke dostojanstvenike se jih je počastilo, da je stvar že mejila na smešnost. Pa ni takrat in ne konvenciji nihče vprašal, da so ti fantje prisegli zvestobo kralju Emanuelu III in Mussoliniju, in kakor nam je Kušan povedal, so nekateri šli prostovoljno v vojske, torej s tudi porostovoljno omenjenima dvema prisegli in na fronti pa tudi streljali. Nihče jih ni obsodil, pač pa počastili so jih in vse storili, da bi bili svobodni, a na škofa Rožmana se pa pljuje in se radi tega nad njim zgraža Podlost prve vrste!

Sicer se res to ni bilo prišlo na oder, vsaj jaz nisem slišal. Prepričan sem, da je g. Kristan toliko pameten in možat, da bi take stvari ne dovolil; sicer pa ne vem gotovo, kako je s to stvarjo. Nek namen je pa bil, ker so tam čitali odtise "Slovenca" iz Ljubljane.

Konvencija Sansa je zaključena. Kaj je moje mnenje? Kaj posebnega, v kolikor jaz vem in sodim, se ni naredilo za našo Slovenijo in Jugoslavijo. Bilo je dosti besedi in sanj, a dejanj pa utegne biti malo. Vse je bilo le preveč usmerjeno v komunizem in partizanstvo, kar je pač vse eno. Znaki za to so bili očitni, kar sem že prej povedal. Po mojem mnenju bo ta konvencija več škodila kot koristila in to zlasti pomožni akciji. Ko bo narod o tem izvedel, bo postal še bolj nezaupe in g. Rogelj si bo lahko roko izpisal do komolca, pa ne bo kaj prida odziva. Drugič pa bo to škodilo Sansu samemu, ker jasno in odkrito priznal, kdo je in kje stoji. Do sedaj se je ribarilo v kalnem, a sedaj se vode čistijo in ribe ne bodo šle v vodo, ki je preveč očista, da je ponarejena, da je komunistična. Prav je, da so prišli z barvo na dan.

Za Slovenijo oziroma Jugoslavijo bi se moralo delati drugače; taka politika kot je prevladovala in je pri Sansu, je pogubna za narod kot tak. Slovenci se zdavnaj vsi ne marajo biti pod Titovo mareljo. Ako se dela za narod, se dela drugače in v pšteveta vse, ne pa samo eno strujo, zlasti pa ne tako kot je Titova. Tudi ni naša briga, ali bo tam republika ali monarhija. Kar si bo narod izbral, to naj pa ima. Sicer

pa jaz močno dvomim nad nariho in to zlasti, da bi kdaj vladal kralj Peter II. pri Srbih že oplen in sicer v nutku, ko se je pričel padati Titom. Srb in to v veliki meri za komunizem ne mara in (Nadaljevanje na 3. strani)

Ko sva ustavila tik za kovim avtom, sem izstopil najprej iskreno zahvalil prelepo domačo zabavo te vožnje. Če so zdaj podobni dreti pri starih delu, je njegovo delo, sem mu Ako bom moral radi tega je v boljše življenje, je kriv in če nisem po pot iz avta in si pri tem razli ni njegovo zaslužje, moje, ker nisem imel kor to.

"In da boš vedel," sem čil svoj slavnostni govor, jaz se ne bova na tem sv dar več vozila skupaj. "O, še se bova, še," se veselo nasmejalo, kar je lo, da si je moje iskrene vzel toliko k sreč, kot se sebo slabe vrste pijaco.

Morda bi bila dala besed kako drugo besedo, da zmotil Drenikov glas, ki izpred garaže:

"Pa kaj sta vidva?" "I, menda sva, vsaj jaz ma tako," je odgovoril ma takih slučajih vedno soder.

"Midva sva pa mislila šerifa," je tedaj poprijel, ki je bil videti ves pri sami misli, da sva vladna državljana brez sebe sarže ali poklica.

"Za šerifa sta naju vtaknem tedaj vmes mi je sila za malo zdelo me kdo prefederal iz uredniškega stanu, če slab poklic, ali celo karijera, v občinskem ali kar že pomeni besed rif.

"Kako sva pa midva prišla do te velike vprašam, ko stopiva Drenik je začel pripri dolgo storijo o celi drž imela za posledico tisto bilsko dirko od Mad Wickliffa, tekem katero užil toliko strahu, pa uvel Drenik in Kuneč, sila, da ju zasleduje rif, kar je za vsakega meščana, kot sta Drenič zelo delikatna stvar, če bi ju šerif ujel. Zato čudno, če si je Drenik bagrem pomagal na vsi že proti domu in zati čudno, če ga Jim ni tati. Drenik in Kuneč namreč tekem vožnje ne da ju žive šerif ne bo ke, vsaj toliko časa ne tistih 12 cilindrov v D koleslju hotelo sodelova lindrčki so peli, da je Dreniku in Kuneču strašen gnjev, meni pa in trepet.

"Se reče," je izjavl mozavestno, "če bi bil tel, bi vaju bil moj lahkoto dohitel."

Drenik se sladko prevrže cigaro iz levo ust v desnega, ne da bi roke, kar meni vedno nira, pa reče: "Misli Jimu se zmede besed pa naglo rešim iz zati znim vprašanjem."

"Pa povejta vendar, prišlo do tega, da sta smatrati za šerifa? Je bi vzel v poštev nazi postavi, ne rečem, da ravno preveč veliko rifom, pa vseeno..."

"Čakajta, bom pove je bilo." In Drenik je po počasi in razločno, to primerno v nedelji v senci košatih drev ravno stali.

Junaštvo in zvestoba

Zgodovinski roman iz časov francoske revolucije.

...sem od svojega botra ...sem se drznil pri ...da lože nameravajo ...prosveto širiti in dobrote ...'je zakli ...in oko se mu je za ..."To je da — v smislu ...ki se je par dni ...svojo grozno smrtjo dal ...smehem obredu še ...sprejeti v ložo "Devet ...in ki hoče s to svojo ...ničiti Jezusa Kristu ...luč sveta, in njegovo ...ker. Ecrassez l'infam ...Dobrote deliti! Limani ...Nemestu krščan ...bezni malce slepila s ...njubem! Sv. Vincenc ...in stotisoči junakov ...ljubezni so trpečim ...ve drugače dobro dela ...prelunknani zastor naj ...prave namene. S tem ...in princesnje zvabili ...malce velika mojstrinja ...že. In tu včasih upri ...prav benjive komedije. ...so predstavljali ma ...najstih otrok, ki je k ...deset živim vzela še eno ...svojo. Posadili so jo ...od onih enajstih stva ...venih za genije. Neka ...je dela "meščansko ...na glavo, in neka mar ...je svetčano izročila moš ...denarja. To ji je bi ...past družbe. In loža je ...da bo siroto na svoje ...vzgojila. Take burke ...Nato so pa pri ...pojedini pripravili več ...nego bi stala vzgoja ...srot. To potem zove ...ranje!" Kaj pa ti zi ...nenji hočejo podreti ...vezdati, tega seveda ...nja Lamballe niti zda ...stuti. Vojvoda Orlean ...je imojeter Francoskih ...pa nekaj več. Če pa tu ...neje načrte? — Tež ...križi voditelji mu nu ...krono kot plačilo ...vo izdajstvo, in on je ...malopriden, da izteza ...ko po njej. Imam do ...to."

...bi bila očitna veleiz ...je rekel Reding. "Tu ...delati, dokler je čas." ...to je moja misel," je ...veliki sodnik. ...da vam pokažem, kako ...am kratko razložim na ...redingu. "Je dejal major ..."Koristno vam ...ob svoje mpovratku s ...dopusta kar mogoče ...o položaju; in ...ste sivi čuvalca pogre ...sodnika, ki ga je hotel ...da ni pametno, raz ...ne načrte pred menoj ...am se nisem še izka ...d asem. Umel sem ta ...ne sme bil užalen od ...jeve nezaupnosti. Tem ...je cenil Bachmanno ...je, ki je nadaljeval ...jivo vem, da je vsa ...je preprežena z ložami, ...jih daje glavna Pariška ...Protestirajoči so edina ...stranka. Tako to ...da bodo pri volitvah v ...stanove, ki jih zdaj ...ta je framasoni!" oni ...se veliko večino."

...tretjega stanu na ...je dejal Reding. ...ne večine plemstva ...nega stanu s svojimi ...akimi naklepi ne pro ...je z majal z glavo in ...ne bodo več, kakor

doslej, glasovali po stanovih, ampak po glavah, in tedaj jim je večina zagotovljena. Ni Necker zaman dosegel, da šteje tretji stan toliko poslancev, kolikor oba druga skupaj. A nekateri izmed plemstva, ki šteje veliko, "filozofov," kakor tudi nekateri izmed duhovščine, ki ima v svojih vrstah — žal — mnogo janzenistov in propadlih oseb, bodo glasovali s tretjim stanom. Abbe Sieyes (b. Sieyes), osnovelec lože "Dva-indvajsetih," je že pripravil ognjevit spomenico, ki zahteva za tretji stan odločujočo veljavo. To bodo izpeljali, če treba s pouličnimi rabukami, in pri tem računajo na kraljevo dobro srce, ki ne bo pustil streljati na drhal.

"Tako daleč smo v Parizu!" je vzklil Reding. "Slutil sem kaj takega. — Toda taki državni stanovi z zanesljivo večino Voltairancev bi prevrnili vse božje in človeško pravo in bi razlili čez Francijo neizmerno zlo. Kralj jih mora razpustiti, brž ko se tako ustanove."

"Ne bodo se dali razpustiti," je nadaljeval major. "Kljubovali bodo kralju, in zopet se ne bo upal, jih razgnati s silo. Ogrumni državni dolg, ki so ga nagrmadile vojne in potratnost zadnjih dveh kraljev, je mogoče kriti le z njihovo pomočjo. To dobro vedo. Vedo, da treba preprečiti gospodarsko propast države, ki bi spravila vso Francijo v sramoto in brez števila Francozov ob premoženje. Sicer bi pa bilo tudi zelo tvegano, s silo razpustiti poslance; to bi bilo toliko, kakor požar revolucije raztrositi po vsej državi."

"Toda če se jih ne razžene, bodo dali Francoski tako ustavo, kakršne krščanski kralj ne more sprejeti," je dejal Reding. "Vem to, vem," je pokimal major.

"In potem ga odstranijo: morda odstavi, ali z bodalcem zavratno umore, ali pa bo Francoska gledala enak dogodek, kakršen se je na Angleškem uprizaril pod Karlom I. in Cromwellom," je dejal veliki sodnik.

"Dobri in bogoljubni Ludvik XVI. na morišču!" je vzklil Reding neverno. "Pravi mi, da sem črnogled, a taka strašna misel ...!"

"Pa njegova armada?" sem vprašal. "Kaj se kralj ne more zanesti na svoje čete?"

"Omenil sem že, da bo težko skloniti ljudomilega Ludvika XVI., da bi rabil vojake zoper poslance in ljudstvo. Žal! Nemestu enega puntarja, ki zasluži smrt, bo na ta način bržkone žrtvovanih deset, sto ali še več nedolžnih. Žal, da bo tako! Ludvik XVI. ni kakor Ludvik XIV. In potem postaja od dne do dne bolj dvomljivo, koliko se je zanesati na zvestobo vojakov. Že, naš polk telesne straže in še nekaj polkov, ki bi jih lahko na prste seštel! Mi Švicarji moramo biti pripravljeni, umreti za svojo prigo, in pripravljani smo. "Junastvo in zvestoba" do smrti, je naše geslo; tudi če bi naša smrt kralja ne otela. — Gospod Muos, upam, da ste to preudarili, predno ste sem prišli!"

Stanovanje iščejo
Odrasla družina bi rada dobila stanovanje 5 ali 6 sob spodaj, med 55. in 78. cesto. Kdor ima kaj primerne, naj pusti naslov v uradu tega lista. (220)

PRIPRAVITE VAŠ FURNEZ!
Novi furnezi za premog, plin, olje, goriko vodo ali paro.
Resetting \$15 — čiščenje \$5
Air-Conditioning, Tinning
Lahka mesečna odplačila
Chester Heating Co.
1193 Addison Rd.
ENdicott 0487

(x-Oct. 14)

Fašisti se opravičujejo
(Za ONA napisal Donald Bell)
Ako pogledamo pisma, katera so pustili za seboj Pierre Laval, maršal Petain, vidimo, da se nahajamo v polnem teku kampanje za pobeljenje nekaterih najbolj notoričnih fašistov, kar jih je mogoče najti v Evropi. Obenem pa se je začelo dogajati na drugem koncu Evrope nekaj čisto sličnega, ko je v Rumuniji kralj Mihael preokrenil tek rumunske državne barke in jo obrnil politično in vojaško v kurz zaveznikov.

Ne smemo namreč pozabljati, da je rumunska vladajoča hiša del rodbine Hohenzollernjev. Rumunska kraljeva hiša se zna prav tako dobro in hitro obračati kot Savojska dinastija v Italiji. Pred prvo svetovno vojno je imela ta vladajoča rumunska kraljevska hiša tajno pogodbo z Nemčijo, katero pa je takoj prelomila, ko se je začela vojna. Rumunija je šla v vojno torej na zavezniški strani, a je sklenila z Nemci separatni mir, ko so Nemci porazili njihovo armado. Ko pa je pozneje zavezniška stvar zmaga, je Rumunija vseeno dobila bogato nagrado v obliki ozemelj Bolgarske in Madžarske.

Pred to vojno je bila Rumunija garant integritete Čehoslovaške, se je p akljub temu priključila Nemčiji na njenem pohodu misleč, da bo najti bogatega plena na vzhodu. Toda še ni konec obračanja — kar naenkrat so zdaj postale rumunske čete "zavezniki" svojih prejšnjih največjih sovražnikov, Rusov.

Ta krajna premičnost ni ono kar je tako spominja na francoske kvizlinge. Kar je še bolj slično je metoda in tehnika.

Nobenega vzroka ni, da bi mislili, da so bili Višijci in Rumuni v medsebojni zvezi in da so v drugi polovici avgusta skupno kovali svoje načrte. Toda kljub temu je tako prišlo, da je bila temeljna misel višijskih tolovajev in rumunskega kraljevega dvora ista: oba sta sklenila pahniti v prepad svoje stare prijateljke in si nadeti nekaj demokratične barve ... Rumuni so stremeli za tem, da izbruhnejo boji med rumunskimi in nemškimi četami, dočim si je prizadeval Laval in z njim maršal Petain, da bi ga Gestapo zaprla in odvedla.

Ko so začeli zavezniki svoj pohod proti Belgiji in Nizozemski, Laval ni hotel pobegniti z drugimi zločinci svojega kova, kot Darnand, de Brion in Doriot. A kralj Mihael je aretiriral in zaprl maršala Antonescu-a. Namen obeh, Laval in kralja Mihaela, je bil le ta, da sta si hotela priboriti dostop na ladjo, v kateri se vozijo poštenjaki.

Nato je bilo še potrebno, da prelomita svoje odnose s Hitlerjem. Niti Laval niti Petain nista mogla ostati v Franciji, kajti ljudstvo bi jih bilo skoro gotovo ubilo. Zato pa sta obrnila stvar tako, da jih je Gestapo zaprla in odvedla na varno.

Kralj Mihael je bil v tem pogledu seveda v mnogo bolj prijetnem položaju. On se je mogel podati na nasprotno stran kar na lepem in čisto odkrito Niti izdajanje vojnih komuniquejev ni prenehalo za en sam dan. Dne 23. avgusta je bil "sovražnik" še Rdeča Armada, dne 24. avgusta je postala sovražnik že madžarska vojska, a dan na to, 25. avgusta so bili sovražniki tudi že Nemci. Mladi rumunski kralj si je celo privoščil tole: Svoje prejšnje sovražnike je nazval kratko in malo svoje zaveznike, ne glede na to, da-li jim bo to všeč ali ne.

Zanimivo je, da sta oba, kralj Mihael in Laval-Petain opozarjala narod, da čas za kaznovanje fašistov doma še ni prišel, in tudi, da je njihova

"vlada" legitimno in legalno prava in veljavna.

Popolnoma jasno je, da bo ta tehnika izstopa iz Hitlerjevega tabora — ako se pokaže uspešna — prišla na red tudi na Madžarskem in drugod. Obenem pa se bodo prvaki fašizma seveda tudi iz vzgledov naučili in postajali vedno bolj spretni v te vrste spletkah. Laval in kralj Mihael sta bila že mnogo bolj spretna kot sta bila kralj Viktor Emanuel in Badoglio, in grof Ciano. Ti so bili še neizkušeni, in niso znali o pravem trenutku vzpostaviti zvez z dobro znanimi anti-fašisti, ter so tudi nekoliko predolg čakali po pretrganju zveze s Hitlerjem da preidejo v zavezniški tabor.

Marsikdo bo morda rekel, da bodo taki poskusi "beljenja" fašistov ostali brezuspešni — in kar se tiče Lavalja je tudi res, da je najbrže izgubljen, pa naj se obrača kakor hoče in zna. Poskusi in prizadevanje, da so nekoliko popravi ime starega maršala, pa so vsaj do neke mere že uspešni. Celotameriške časopisje, ki je v splošnem tako previdno, je ponekod že nasledlo na te limanice. Le v enem so imeli Višijcu smolo — vojaški dogodki na Francoškem so se prehitro razvijali, tako da je neprimerno v ne-nadni polom nemške vojaške sile v Franciji ustvaril nekakšno revolucionarno razpoloženje.

V slučaju kralja Mihaela pa stvar nikakor ni tako zelo jasna. Rusi niso sprejeli tega samovoljnega zaveznika z odprtimi rokami, ter nadaljujejo borbo tudi zdaj, ko so pogajanja v teku. V trenutku, ko je bilo to pisano, so Rusi še vedno zadrževali armade svojega novega in neprimernega "zaveznika," in prestol Hohenzollernjev na rumunskih tleh je videti še vedno jako omajam. Tudi poskus pregnanega kralja Karola, ki je tudi poskusil zapeti svojo pesem v tej zmešnjavi, ni mnogo podprl položaja kralja Mihaela. Karol menda misli, da bi mu utegnili vendar še uspeti, da se popne nazaj na svoj stari prestol. Radi tega si prizadeva, da bi stvar pokazal v taki luči, da bi svet mislil, da je kralj Mihael ravnal po nasvetu svojega demokratičnega očeta. "Kar pa pogloblja je to, da svet ne bo pozabil, da je bil on Karol, tisti, ki je podrl rumunsko konstitucijo in postavil prvega fašista na stolček ministerskega predsednika, in sicer znanega antisemita Goga.

Mogli bi se smejati, ako bi stvar ne bila tako tragična in obenem nevarna, ko gledamo te fašistične prvake, kako se perejo. Dandanes je Evropa polna izgubljenih sinov in skesanih grešnikov, ki si vsi prizadevajo na vso moč, da bi našli zopet pot nazaj v rodbino poštenih ljudi. Da-li jim bo uspelo ali ne, je odvisno od dveh stvari — kako velik in silen je revolucionarni duh evropskih narodov, in drugič, v koliko so zavezniki pripravljeni sprejeti in podpirati ali pa pobijati ta revolucionarni duh.

Ako bomo nezmožni spoznati, da je za prihodnost demokracije v Evropi potrebna kratka revolucionarna doba — v teku katere bo izvedeno potrebno čiščenje — potem ne bomo mogli v nobenem slučaju preprečiti, ali pa se izogniti ponavljanju "kupčij" s tistimi stariimi reakcionarnimi silami, ki pravijo da so legitimni in legalni nositelji državne oblasti.

SODBA KVIZLINGOV
Grenoble, 2. sept. (ONA) — Osvobodjena Francija je pokazala da bo zahtevala obračun od narodnih izdajalcev. Kaže da bo natančno odmerjena po zakonu.

Na sodnji v Grenobleu se je danes vršila prva obravnava proti vojnim zločincem in izdajalcem, prva v južnih predelih

Francije. Šest članov višijske milicije je bilo obsojenih na smrt, drugi pa so dobili različne kazni zaporov.

Civilen sodnik je bil predsednik sodnega zbora, a dva častnika ki sta bila z njim, sta dala obravnavi značaj vojaškega sodišča. Vseskozi obravnave so obveljale določbe stare pred-višijske Francije, tako da je imel vsakteri obtožencev možnost, da se zagovarja.

Dva izmed najboljših advokatov sta branila obtožence, ter sta z vso silo skušala vplivati na sodišče, da krivcem priznane radi njihove mladosti — najstarejši od njih je imel 26 let.

Jeza ljudstva, ki je v Grenobleu, prav kot drugod, razjarjeno in zahteva najhujše kazni za vse kolaboratorje, ni mogla vplivati na obsodbo, kajti vse je bilo zastraženo in le malo ljudi pripuščenih, da prisostvujejo obravnavi.

O SANZOVI KONVENCIJI
(Nadaljevanje z 2 strani)
bo sprejel razen, ako jih Rusija v to prisili.

Kralja pa, ako se je Srbom tako zameril kot izgleda da se je, ne bo rešil nihče. Srb zna svoje kralje spoštovati ako je zanje, ako pa ni in se je narodu celo zameril, bodo pa Srbi s kraljem krvavo obračunali, kot se je to že zgodilo v preteklosti — na pr., z Obrenoviči.

Reševanje domovine je na način, kot ga vodi Sans zgrešeno ter nikakor ne vodi k pravemu osvobojenju; vsiliti narodu komunistem, kar se utegne zgoditi z pomočjo oziroma z močjo Rusije, to pač ni nobeno osvobodjenje, pač pa je to še večji in težji jarem na vrat našemu že itak do smrti zmujenemu narodu.

P. S. Imena nekaterih predlagateljev ali govornikov o predlogih sem izpustil zato, da se ne bo kdo spodlikal nad njimi in pa da ne bodo v posemih ljudem.

MALI OGLASI
Moški in ženske
ki morajo nositi opore (trusses) bodo dobro postreženi pri nas, kjer imamo moškega in ženske, da umerita opore. Lekarna je odprta ob nedeljah.

Mandel Drug
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland 10, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.

Sobo išče
Ženska išče 2 sobi ali pa eno veliko pri dobri krščanski družini blizu Garfield Heights, ali pa kupim hišo. Pokličite zvečer po 6 uri EExpress 0860. (223)

Pohištvo naproday
Proda se kuhinjska peč, izdelana kot nova, ledenica 50 funtov, velika postelja, kuhinjska miza in nekaj stolov ter več drugih malenkosti. Prodaj poceni zaradi odhoda. Zglasite se na 7807 Decker Ave. zgorej. (219)

Hiša naproday
Proda se hiša na 16717 Holmes Ave. nasproti Slovenskega doma, za 2 družini, v jako dobrem stanju. Proda se radi smrti v družini. Za podrobnosti se obrnite na Frank Yakos, 331 E. 226. St., ali pokličite KE 4763. (220)

Hiša naproday
2 družini, 5 sob in kopalnica za vsako družino, 2 furneze na premog, 2 fireplaces. Cena je \$8,700. Nahaja se na 682 E. 123. St. Za podrobnosti pokličite MU 6945. (220)

Stanovanje v najem
V najem se odda stanovanje odraslim ljudem, 5 sob zgorej, furnez in vse ugodnosti. Naslov izveste v uradu tega lista. (219)

DELO DOBIJO

DELO DOBIJO

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE

ženske za oskrbnice
ZA POSLOPIJA V MESTU

Poln čas, šest noči v tednu
Od 5:10 pop. do 1:40 zjutraj

Najboljša plača od ure v mestu, stalno delo.

Zahteva se državljanstvo. Zglasite se v
Employment Office, 700 Prospect Ave. soba 901
od 8 zjutraj do 5 popoldne vsak dan
razen v nedeljo.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

C
G
B
DOM

najboljših delavskih
pogojev v

CLEVELANDU

nujno
potrebuje

moške
in
ženske

PLAČA OD URE
MED NAJVIŠJIMI

Tovarna z
bodočnostjo

Za vašo udobnost imamo tri
posredovalnice za delo, zglasite
se v najbližji

PROSTOR
1368 West 3rd Street
severno od Superior, blizu
Square

880 East 72nd Street
severno od St. Clair Ave.

17000 St. Clair Ave.
glavna tovarna

Odprto dnevno
od 8:30 zj. do
5 popoldne
V nedeljo zaprto

CLEVELAND
GRAPHITE
BRONZE CO.

(9/15-18-20-22-25-27)

Nam je dovoljeno
najemati pri vratih

Mi potrebujemo
ARC WELDERJE

POMAGAČE PRI KLADIVIH

MACHINE OPERATORJE

POWERHOUSE POMAGAČE

Dobra plača od ure, bonus za
produkcijo

Poseben bonus za udeležbo
Mi apeliramo na vas, ker

živite v tej sosesčini

Mi mislimo, da bo to, ker boste
lahko hodili na delo ter se bo-
ste tako izognili dolgih ur vož-
nje na ulični železnici, zelo
ugodno za vas.

Johnston & Jennings Co.

877 Addison Rd.
blizu St. Clair Ave.

(221)

Moške in ženske

se potrebuje za

splošna tovarniška
dela

6 dni v tednu
48 ur na teden

Plača za ZAČETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½ na uro

Morate imeti izkazilo držav-
ljanstva. Nobena starost ni
omejena, ako ste fizično spo-
sobni opravljati delo, ki ga nu-
dimo.

Zglasite se na

Employment Office

1256 W. 74. St.

National Carbon Co., Inc.

(x)

Packerji

in

NALAGALCI

PUNCH PRESS OPERA-
TORJI IN POMOČNIKI

Nujno rabljeni

Za 100% vojno delo

Delo podnevi ali ponoči

VICTORY TOVARNA

Geometric Stamping Co.

1111 E. 200. St.
IV 3800

(218)

Nam je dovoljeno
najemati pri vratih

Takoj potrebujemo

MACHINE OPERATORJE

PUNCH PRESS OPERA-
TORJE

DRILL PRESS OPERA-
TORJE

BROCH OPERATORJE

SHORT CUT LATHE
OPERATORJE

INTERNAL & EXTERNAL
GRINDERJE

MILLING MACHINE
OPERATORJE

DIP TANK BARVARJE

SKLADIŠČNIKE ZA BLAGO
IN ZALOGO

Visoka plača od ure in overtime
Stalno delo

Morate imeti izkazilo o
razpoložljivosti

Cleveland Tractor Co.

19300 Euclid Ave.

(222)

Sprejme se ženska

Da bi stregla napol invali-
du. Stanovanje in hrana za-
stoj. Pokličite IV 1844.

(219)

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA

Prescription Specialists

Vogel St. Clair Ave. in E. 68th

ENdicott 4212

